

Colette Szczepaniak

Szczecin, 05.05.2022

Wydział Nauk Społecznych

Instytut Pedagogiki

Uniwersytet Szczeciński

Streszczenie

„Pedagogie kobiecości w polskim dyskursie prasy kobiecej”

Niniejsza praca doktorska stanowi analizę przekazów trzech wybranych tytułów z półki czasopism kobiecych pod kątem pedagogii kobiecości: „Women’s Health”, „Cała Ty!” oraz „Zwierciadło”. Zastosowaną tu metodą badawczą jest Krytyczna Analiza Dyskursu, której towarzyszą winiety autoetnograficzne stanowiące opis krótkich doświadczeń z życia autorki, korespondujące z odkrywanymi znaczeniami przekazów czasopism. Pedagogie zdefiniowane dzięki analizie treści czasopism powstały w oparciu o siatkę metodologiczną składającą się z trzech ideologii edukacyjnych: konserwatywnej, liberalnej i radykalnej oraz trzech wymiarów bytu ludzkiego: biologicznego, społecznego i kulturowego.

Ta praca doktorska nie dotyka jedynie tematów kobiecości w przekazach prasy kobiecej, ale jest również świadectwem tego, że wartości edukacyjnych należy doszukiwać się poza głównym nurtem zainteresowań pedagogiki, poza edukacją. Odkryte i zdefiniowane w tej pracy pedagogie kobiecości świadczą o istnieniu praktyk edukacyjnych w prasie kobiecej. Temat kobiecości jest dzisiaj w polskiej kulturze, której jednoczesnym kreatorem jak i odtwórcą są media, tematem dość kontrowersyjnym: tradycyjne, stereotypowe kobiece cechy i przypisane im role społeczne kontrastują dziś z kobiecością, która wolna jest od przekonań, że każda kobieta musi być matką, żoną i gospodynią domową. Wobec tego, kobiecość oraz zjawiska językowe, które wokół niej zachodzą, tworząc tym samym jej nowe pedagogie, stanowią dziś kwestie sporne na wielu polach, nie tylko tych naukowych postanowiłam podjąć się analizy tego tematu.

Powstanie tej pracy doktorskiej miało na celu uchwycenie szczególnego momentu w historii polskich kobiet: oprócz ścierania się tradycyjnego, konserwatywnego podejścia do płci z tym nowoczesnym, radykalnym, wybuchła jeszcze trwająca ponad dwa lata pandemia koronawirusa COVID – 19, która zdemaskowała wiele innych, nowych problemów, z którymi zmagają się kobiety, ale także uwypukliła te istniejące do tej pory, ale które być może trudno było zauważyć.

Analiza przekazów prasy kobiecej pozwoliła na uchwycenie tego szczególnego momentu oraz zdefiniowanie pedagogii kobiecości.

Słowa kluczowe: prasa kobieca, dyskurs, kobiecość, pedagogie

Colette Szczepaniak
Faculty of Social Sciences
Institute of Pedagogy
University of Szczecin

Szczecin, 05.05.2022

Summary

„Pedagogies of feminity in polish press discourse”

The main aim of this doctoral thesis was the discovery of pedagogies of feminity in the three titles of polish women’s press chosen from the wide range of this kind of press. Chosen titles were: „Women’s Health”, „Cała Ty!” and „Zwierciadło”. The method I used was Critical Discourse Analysis, but I also used autoethnographic vignettes to show how woman’s individual experience correspond with discovered messages hidden in polish women’s press.

Pedagogies defined on the basis of content analysis of three women’s press titles were based on the three educational ideologies and three dimensions of person’s life net. Three educational ideologies were: conservative ideology, critical ideology and radical one. Person’s life dimensions were as follows: biological, social, and cultural dimension.

This doctoral thesis is also an evidence that educational values often lay apart from the main stream of education. Revealed and definied pedagogies are proof that educational practices can be also found in women’s press.

The moment when I was writing this doctoral thesis was critical point in cultural changes in the meaning of feminity in Poland. The traditional, conservatives values were against modern uderstanding of feminity. Except that, coronavirus pandemic took place and revealed new problems of being a women in Poland. The analysis of polish women’s press allowed to catch this special moment and describe it.

Key words: women’s press, discourse, feminity, pedagogies